

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIENING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 46 (517)

Fredagen den 19 november 1897.

10:de årg

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösn:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.

Elma Billing.

I den dagliga pressen meddelades nyligen namnen på de ännu lefvande af Jenny Linds kamrater vid kungl. teatern. Bland dessa förekom äfven fru *Elma Billing*, född *Ström*. För flertalet af den yngre generationen var nog detta namn obekant, men om man nämner det för äldre personer, som på 1840-talet följde de sceniska förhållandena i vårt land, kan man få se blickar ljusna och höra berättas om en af de älskligaste artister, som beträdd den svenska scenens tiljor.

Elma Ström föddes den 3 april 1822 i Bro socken af Stockholms län. I sex år vistades hon i föräldrahemmet, men sändes därefter till en nära släkting, den för sina vetenskapliga studier i zoologi bekante prosten Ekström å Mörkö, hvilken åtagit sig att fullborda hennes uppfostran.

I Ekströms hem tillbragte Elma S. nu några år, för henne synnerligen rika på glädje och utveckling. Prosten E. var en god lärare och en alltigenom nobel personlighet, som fullständigt vann sin lilla skyddslings förtroende. Mellan invånarna på det närbelägna Bondeska fideikomiset Hörningsholm och prästgårdens medlemmar rådde ett lifligt umgänge, och i Ekströms gästfria hem sågos tidt och ofta besökande från hufvudstaden. Elma kände sig glad och lycklig; hon sjöng och trallade dagarna i ända. Den sången glädde i hög grad hennes fosterfader, och han bjöd gärna sina gäster på att höra henne sjunga. Emellertid uppstod hvarken hos honom

eller henne själf den tanken att hennes röst var något att göra af. Men så en gång, när Elma sjungit för några Stockholmsfrämmande, gaf en af dessa Ekström det rådet att låta flickan fara in till hufvudstaden och profsjunga för någon sakkunnig. Sagdt och gjordt. Elma profsjöng för hofsångaren Berg, då lärare vid kungl. teatern, och resultatet blef, att hon den 1 juli 1836, således blott 14 år gammal, antogs till elev.

Då för tiden åtnjöto den kungliga scenens mera lofvande kvinnliga elever en utmärkt vård och uppfostran i en af teatern inrättad pensionsanstalt, belägen 2 tr. upp i gamla operahuset. I denna pension, som då förestods af fru Christina Fundin, mor till den sedermera så omtyckta sångerskan Vilhelmina Fundin, erhöi Elma Ström ett godt och angenämt hem. Förmiddagarna upptogs af studier i sång, musik, deklamation, språk och vanliga skolämnen. Aftnarna tillbragte eleverna mycket ofta på teatern, där en griljerad avantscen var ställd till deras föfogande. Ett bildande och i hög grad behagligt umgänge bereddtes dem i de båda chefernas, presidenten Westerstrands och krigsrådet Forsbergs, familjer. Till dessa voro de ofta inbjudna. Tiden fördrefs då med sång, musik, tablåer, dans och allehanda upptåg, i hvilka de båda familjernas yngre medlemmar med lif och lust deltog.

Bland de många glada minnen, fru B. gömmer från dessa sällsamsaftnar, må här näm-

Porträttet är utfördt efter en ojemålning af Clara Löfgren.

Lyckan är icke så blind som det sägs,
Arbetsamheten hon hjälper till vägs.

W. Bäckman.

nas ett. Det var på en musikalisk soare hos presidenten W. De närvarande inbjudna kapaciteterna hade redan låtit höra sig; men ändå förmärktes hos åtskilliga i sällskapet en viss spänning, som förekom den oinvigde skäligen oförklarlig. Rätt som det var, slog betjänten upp dörrarna för en ny gäst, en yngling med den hvita mössan i handen och nyss anländ från lärdomsstaden vid Fyris. Nu blef det lif och rörelse bland de närvarande; och efter en stund steg den nykomne gästen, »till utseende och hållning lik en Apollo», fram till flygeln och föredrog »Glunten på föreläsning». Entusiasmen var storartad, och *Gunnar Wennerberg* var aftonens hjälte.

Ett annat hem, dit eleverna ofta inbjödos, var aktören Nils Vilhelm Almlöfs. Sonen i huset, Knut, var den tiden en ung student och läste på prästexamen. De unga damerna betraktade honom därför med en viss vördnad, men denna höll sig aldrig längre än till första anslaget till en vals, ty i och med detsamma var »biskopsämnet» uteslutande dansör. Under en sällskapsafton i detta hem sjöngs för första gången den sedermera så bekanta kvartetten »Snabba äro lifvets stunder», komponerad af professor Randel. Denne, känd bl. a. som kompositör till »Värmlandingarna», var gift med en dotter till Nils Vilhelm Almlöf i hans första äktenskap. Om de almlöfska familjemedlemmarna kunde med skäl sägas, att de voro blixtrande kvicka, och sällan har väl skämtet flödat så älskvärdt och ystert som i detta gästfria konstnärshem.

För öfrigt hölls noggrann uppsikt öfver de unga damerna. I regeln tillätos de ej att visa sig ensamma ute; en gång när de voro bjudna på bal hos den bekante publicisten W. F. Dalman, ansåg sig fru Fundin icke på egen hand kunna ge dem tillåtelse att gå, utan Dalman måste hos teaterns direktions anhålla att få se dem som sina gäster.

Första maj, den stora kungliga utfärdsdagen, inbjödos eleverna till krigsrådet Forsberg för att från fönstren i hans våning, 2 tr. upp i operahuset, hälsa den kungliga cortégen. Hur bister väderleken än var, skulle de då, bararmade och dekolleterade, stå i öppna fönster och göra sin révérence. Men kunde bara de frysannde unga damerna uppfånga en nådig blick från t. ex. den ståtliga kungen, den beundransvärde kronprinsen eller någon af »de små rara prinsarne», så ansågo de sig rikligen belönade.

Genast vid pensionstidens början gjorde Elma Ström bekanskap med *Jenny Lind*, och ett starkt vänskapsband knöts mellan dem. Flärdlöshet och anspråklöshet voro som bekant i hög grad utmärkande för *Jenny Lind*, och hon skämtade ofta med sina vänner om sitt obetydliga utseende och sin enkla utstyrel. En afton när hon skulle sjunga i La Croix' salong, bad hon sin vän Elma komma och göra henne »riktigt fin» genom att fläta hennes hår i s. k. axflätor. Som förut nämnts, fingo emellertid ej eleverna — och för öfrigt ej häller andra unga damer — annat än med högst få undantag visa sig ensamma ute. Det

var också först efter många om och men och stränga tillsägelser att iakttaga försiktighet, att ej se vare sig åt höger eller vänster, när »den farliga Norrbro» passerades, som Elma fick »tant Fundins» tillåtelse att bege sig af till sånggudinnans olymp, då belägen i en tvärgränd vid Skeppsbron. Elma biträdde efter bästa förmåga vid toaletten och fick också efter slutadt värf en riklig belöning. *Jenny* tillsade nämligen kusken att köra ett par gator upp och ned, innan det bar af till pensionen. Denna extra åktur gladdede de båda unga flickorna obeskripligt. När de skildes åt, räckte *Jenny* Elma ett paket och sade: »Jag ville så gärna ge dig ett litet minne, men jag har ej något annat än det här. Tag det och öppna det, när du kommer opp.» Paketet innehöll en liten syring af silfver. En dyrbarare present kunde den, som efter några få år var världens ryktbaraste sängerska, då ej ästadkomma.

För att skildra det djupa intryck *Jenny Lind*s sång gjorde, ha ju de mest superlativa omdömen användts; men ändå kan ej sägas nog, mena de som haft den oskattbara njutningen att höra henne. »Det var en himmelsk sång,» säger fru B.; »mycket skönt har jag njutit af sedan dess, men när man hört *Jenny Lind*, kan man aldrig mer röna en sådan hänförelse.»

Den 3 oktober 1841 (icke 1842, som Arv. Ahnfelt uppgifver) debuterade »mamsell» Ström å Kungl. teatern som Agata i Friskyttan. Publik och kritik mottogo den unga sängerskan med sympati och varmt erkännande. År 1843 erhöi hon engagement vid nämnda scen och användes mycket under de närmast följande åren. Vi nämna här hennes förnämsta partier: Lucie i Lucie, Alice i Robert, Anna i Don Juan, Agata i Friskyttan, Grefvinnan i Vattendragaren, Nattens drottning i Trollflöjten, Anna i Hvita frun, Laura i Slottet Montenero och Valentine i Hugnoterna (1:sta gången denna opera gafs å svensk scen). Hvad denna senare roll beträffar, kan det ju vara af intresse att nämna, det fru B. anser, att bland alla dess framställarinnor Signe Hebbe ännu står öfverträffad. »Hon var hänförelse som Valentine! Så skall den ges,» yttrar fru B. ofta.

År 1844 blef, till följd af konungens död, ett afbrott i teaterns verksamhet. Under denna tid gaf mamsell Ström en konsert på Karolina-salen i Upsala. Efter konsertens slut bjöd Geijer henne sin arm och ledsagade henne, åtföljd af en skara sjungande studenter, till sitt hem, där återstoden af aftonen tillbragtes. På kvällen uppvaktades hon naturligtvis med serenad. Bland deltagarna i denna märktes Beronius, gluntens sångare, och Daniel Hwasser.

Af den kungliga scenens artister från denna tid må nämnas *Jenny Lind* (som ju dock snart lämnade Sverige), fruarna Gelhaar, Almlöf och Erikson, Emelié Högvist, fröknarna Fundin, Österberg och Wideberg samt hrr Beletti, Günther, Dannström, Almlöf, Deland, Sundberg, Swartz, Dahlqvist och L. Kinmansson. Denna tid i teaterns

häfder räknade således stora förmågor och ställde därför också stora fordringar. Elma Ström fick därjämte den kräfvande uppgiften att ersätta *Jenny Lind* i hennes förnämsta roller. Hon var själf den första att erkänna, att hennes krafter i detta afseende ej voro tillräckliga. Dock fyllde hon med heder sin plats. På tal om hennes uppträdande i Don Juan säger en samtida kritiker: »Att efterträda dem (*Jenny Lind* och mamsell Wideberg) var emellertid ingen lätt uppgift. Mamsell S. förtjänar allt beröm för det sätt, hvarpå hon löst den. Hon har i sitt spel visat verklig talang utan lust att imitera.»

Publikens sympati följde Elma Ström i rikt mått under hela hennes teaterbana. Mer än spaltlånga berömande recensioner säger följande lilla förtjusande sonett, henne tillägnad af Oscar Wijkander (Femtio sonetter, 1892):

Jag minns när du — bland nordens näktergalar
Den ljufvaste — lät dina toner i
En underskön och härlig harmoni
Slå eld i alla hörn af konstens salar.

Jag drömt mig kvar bland Böhmens skog och dalar

Vid *din* Agathas mänskenssvärmeri!
Den »hulda ängeln» — det var *din* Lucie!
Och rörande och mildt till minnet talar

Om börens makt och sångens *din* Alice!
Men plötsligt tystnar du! Ej stämman klingar,
Och sångens genius med brutna vingar

Drefs ut af våldet ur sitt paradiset.
När tyst det blef — hvem är som mod dig
skänker?
En ängel genom rummet gått... jag tänker!

Ja, stämman tystnade! De unga krafterna hade spänts för hårdt; rösten var öfveranstängd; de klara tonerna beslöjades för alltid, och 1851 slöts denna korta, men vackra konstnärsbana.

Men därefter återstod för den forna Elma Ström ett långt, rikt och skönt lif. Redan 1846 hade hon ingått äktenskap med den framstående landskapsmålaren *Theodor Billing*. De båda makarna gjorde nu vidsträckta utländska resor, från hvilka de hemförde rika förråd af härliga intryck, vackra minnen och stark lifsglädje. Billing var själf god sångare, och i detta älskvärda konstnärshem samlades ett stort antal af den tidens mest framstående musici och utöfvare af de bildande konsterna. Vårdinnan gjorde les honneurs på ett sätt, som vann gästernas lifliga beundran, och intog alla, med hvilka hon kom i beröring, genom sitt fina väsen och sin älskliga personlighet.

Genom mannens död, i december 1892, afbröts detta sällsynt lyckliga äktenskap, och fru Billing framlefvare nu sitt lif, ömt omhuldad af sin dotter, den talangfulla målaren Anna Billing.

Rikt har Elma Billings lif varit, och rik är hennes minnens skattkammare.

Att midt i tidens jäktande lif, där det ena intresset efter det andra skoningslöst lägger beslag på tid, tankar och arbete, för en stund kasta dem alla å sido och under ledning af hennes klara blick och sympatiska stämman göra en vandring i denna det förgång-

nas skattkammare kännes i sanning ljufvigt befriande. Det är så lugnt och tyst därinne, där ädelstenarna gnistra i sin egen vackra glans och i minnets förklarande ljus.

Gurli Linder.

Valborg.

Ett sommarminne från Norge 1897.

Det går en susning i granarnas toppar, långt, långt genom den fagra dal; där skimrar en glans uti regnets droppar, likt pärlor, som ströddes i tusental.

Det är af din sång ett eko bland fjällen, långt, långt genom den fagra dal; det är af din blick ett minne i kvällen, när skymningen sänkte sig, lätt och sval.

Och *Losnas* vågor de flyta så klara långt, långt genom den fagra dal, än spegla de rodnande skyars skara, än rista de roten af asp och al.

De tolka din själ, som i längtan strömmar långt, långt ut öfver livvets dal, som bryter, i jubel, i tårar, i drömmar, sitt väsens fångslande, trånga skal...

Ljud, härliga ton, som min själ bedärar, långt, långt hän öfver fjäll och dal! Smält, ljufviga blick, smält bort i tårar din djupa, stormande känslas kval!

Björkudden i november.

Toini Topelius.

Lyckans bukett.

Lyckan är för oss människor icke en lysande, från himlen nedfallande stjärna, icke en doftande praktblomma, som skjuter upp om natten och hälsar oss om morgonen, när vi resa oss från vår bädd, utan det är en med möda plockad bukett af små blommor, ombundna af de två banden: minnet och hoppet. Och vill man plocka denna bukett, så gäller det att böja sig och söka mellan snår och törnen — då gäller det att krypa öfver klippor och stenar för att finna den ena eller den andra blomman; då gäller det att hålla fast på hvad man funnit och vattna och vårda blommorna, att de icke vissna allt för fort.

Ja, det är livvets små fröjder, af hvilka den bukett sammansättes, som vi kalla lycka. Det är icke något helt, utan något af tusen ting sammansatt — något dagligen tillkämpadt och vunnet.

Ty, hvad har väl beständighet på jorden? Hälsa?

En tillfällighet kan ju förstöra henne. Penningar och rikedom?

Slöseri, okunnighet och ogynnsamma konjunkturen kunna komma de största rikedomar att smälta bort som dagg för solen.

Vänskap och kärlek?

Ett obetänksamt ord, ett litet missförstånd kan ju obotligt ödelägga den bästa vänskap. Ödet ger oss icke något, det lånar oss blott.

Och äfven om det för en oerfaren blick kan se ut, som om lyckan uttömde sitt ymnighetshorn öfver somliga människor, så är det oftast endast på afstånd det tager sig så lysande ut.

Den rike har nog äfven tillräckligt med bekymmer; ty för hans öfverretade gom blir njutningen ofta fadd och nöjet intetsägande. De, hvilka äga talanger, måste ständigt arbeta och anstränga sig, om deras förmåga verkligen skall utvecklas och icke alltsammans blifva en misräkning. Äfven lagerkransar vissna snart, ifall de ej fuktas af sin ägares svett droppar.

Det finnes därför intet, som kan sägas vara oförgängligt och beständigt, icke ens det renaste och bästa — föräldrakärleken; ty döden med sin lie står alltid bakom.

Vemodigt ljuder ännu den eviga längtan efter lycka genom skaldernas sånger, utan att någonsin blifva tillfredsställd. Och dock borde det icke vara så! Blifven som barn, lär religionen oss. Mottagen gladt af Guds hand, hvad han i nåd gifver. Mottagen det med tacksamt sinne som en gåfva, och pocken icke på en rätt, hvilken vi alldeles icke hafva.

Då skall också den sanna glädjen dragas in i edra hjärtan, och lyckan, bunden här på jorden, skall komma till eder, och den eviga längtan skall förvandlas i tillfredsställelse.

Man måste lära sig förstå att inskränka sig, att vara nöjd med hvad man har.

Kan man detta, så skall man få större ro i sinnet. Och i hvarje seger, som människan vunnit öfver sig själf, i hvarje lyckadt arbete, i hvarje utveckling af våra krafter, i hvarje andäktigt beskådande af skapelsens underverk, i hvarje liten glädje öfver trofast kärlek böra vi se en blomma i lyckans bukett. —

“De stackars landtfruarna!”

Eftersom Lillan slumrar så lugnt och jag sålunda tycks få en stund ledig, skall jag passa på att nedkasta på papperet en tanke, som visserligen icke är ny, men som uppstått hos mig, då jag läst insändarne i tjänarinnefrågan.

Hittills ha, så vidt jag förstår, endast stadsfruar tagit till orda i denna fråga, och dock är det troligt att största delen af tjänstflickorna tjänar på landet, och lika troligt är att stadsflickorna ha betydligt lättare arbete och högre lön än deras kamrater på landet.

Men de äro nog också mer intelligenta. Nu är händelsen den, att undertecknad är f. d. Stockholms (men icke tjänste.) flicka, men sedan många år landtfru och vill därför, såsom kanske mera modig, försöka öppna lederna för landtfruarna, d. v. s. såvida ej Idun föredrager att stänga min väg med papperskorgen.

Då jag nu läser om, hur bra fru E. J:s tjänarinna ha det, och därtill hör, att de finnas, som ha det ännu bättre, kan det ej förvåna mig, om de kunniga och förståndigare flickorna söka sig plats framför allt i Stockholm, lämnande åt oss stackars landtfruar att bearbeta den råvara, som ännu ej kan räknas på någon marknad i staden.

Men — hvilket arbete, hvilken sinnesoro, ledsambeter, kostnader och vantrefnad får män ej underkasta sig, innan man

får en smula hyfsning på en genuin bondjänta! Det är vi som få taga hand om henne, som behöfver en månad för att lära sig skillnaden emellan och den olika användningen för djupa tallrikar, assietter och saladiärer; om henne som aldrig rensat en fisk eller borstat en sko blank; som när hon skall elda i kakelugnen, fyrar på i nischen; som när hon anser köttet vara kokt, slår bort buljongen; som vill passa upp vid bordet i strumpsockorna, som tvättar potatisen i diskämbaret (det är ruskigt att *tala* om 'et, men sant är det), som — ja, nu kan det vara nog, fast jag har många exempel kvar, men det kan jag dock tillägga, som en fru förut sagt, att nog håller en sådan på två timmar med hvad en annan flicka hinner med på en halftimme.

Man kan vara lycklig maka och lycklig mor, men med sådana medhjälparrinnor i ett någorlunda stort hushåll hinner man hvarken vara maka eller mor, man blir endast en jäktad stackars slaf, som ständigt måste vara öfverallt, göra eller göra om allt, föra ett ständigt krig mot slarf och smuts, själf stå vid spisen sent och bittida, och får vara glad om man hinner laga en refva på barnens kläder, innan man uttröttad kommer i säng för att njuta en kanske af Lillan ofta störd hvila och nästa morgon börja samma krätslopp.

Under sådana förhållanden får pianot stå stängdt, de nykomna bokhäftena ligga ouppskurna, frun törs knappt kasta en blick på dem af fruktan att därpå frestas allt för mycket.

Tänk! — nu kommer den längesedan omtalade tanken — tänk, om det funnos gemensamhetskök. På rama bondlandet går det väl ej för sig, men i städer och andra större samhällen. Äro vi ej ännu mogna, nog moderna i god mening för dylikt?

Hur mycket slit och släp husmodern och äfven tjänarinnan kunde därigenom besparas! Frun på landet redde sig då måhända med en jungfru, i stället för nu två eller tre, månget litet hushåll i staden redde sig kanske utan, och den hotande pigstrejken kanske alldeles uteblefve!

Jag för min del tror bestämdt, att om dylika kök komme till stånd, skulle hemmet vinna därpå i trefnad, husmodern finge mer ledighet att sysselsätta sig med de sina och skulle därigenom få en lycklig känsla af, att äfven hon vore människa. Under kvinnokonferensen nu i höst nämndes ju, att frågan om gemensamhetskök varit på tal, om i kvinnliga Idun eller i Kvinnoklubben minns jag ej nu*. Käraste, tycktes frågan olöslig?

Lilly.

* I biografien öfver fru Hanna Palme (Idun 1896, nr 16) läses: »I februari 1887 höll fru Palme i »Nya Idun» ett föredrag om »Gemensamhetskök», hvarvid hon sökte utveckla de lättnader, som åtminstone för vissa kategorier af kvinnor skulle uppkomma genom anordnandet af kök, gemensamma för ett helt hus, samt i vissa afseenden gemensam hushållning.» Törhända anser fru Palme nu tiden vara mogen för denna sin tankes närmare utvecklande äfven i *tidsningen* Idun!?

Red.

Några öfverblifna exemplar

finnas ännu att tillgå å Iduns expedition af

BARNGARDEROBEN

för innevarande år. Mot insändande af 2 kr. i postanvisning erhållas alla de under året utkomna numren, äfvensom de återstående till årets slut.

Iduns Expedition.

”Mårtens kyckling.”

En episod af *Laura Fitinghoff*.

»Mårtens gås» firades med stor middag. Man hade kommit öfver svartsoppa och pièce de résistance, själfva gåsen, och var inne på de lättare anrättningarna med vin, som gnistrade, och champagne, som pärlade i glaset, medan de sedvanliga talen kommo, fåordiga, konventionella att börja med, sedan, allt eftersom middagen skred fram, upprymda, till sist sentimentala. Värden blickade röd öfver till sin hustru, hvilken i sällskapsdräkt af halmfärgadt siden presiderade som värdinna vid bordets motsatta ända.

»Så vilja vi, min hustru och jag,» avslutade han sitt tal, »alltid år efter år fira denna dagen med er, våra sanna, trofaste vänner; ingen svikel! I ären alla själfskrifna gäster här den tionde november. Den dagen skall alltid firas som vårt hems och vår vänkrets lyckofest, och på lyckans och framgångens altare lägga vi som brännoffer den feta gåsen. Så må gudinnan alltid vara oss huld! För den skålen dricka vi i botten och så — ned med glaset!»

Stämningen hade nått sin höjdpunkt. Efter skålen och de fyrfaldiga hurraropen flögo vid det elektriserande kommandoordet af värden glaset i golvet, med rasslande klingande ljud. De unga fruarna, ty det var mest unga par, slungade sina glas lika käckt som deras män. Den nästan febrila feststämningen hade gripit äfven dem.

Men den unga värdinnan, som hittills skämtat i yster täflan med det öfriga sällskapet, följde ej de andras exempel; sedan hon läppjat på glaset satte hon sakta ned det, och när hennes uppsluppet glada unga väninna ville rycka det ifrån henne, för att äfven det skulle krossas mot golvet, lade hon sin späda hand skyddande öfver det. Mannen såg öfver till henne med en egenodligt hotfull, förnärad uppsyn; en hastig blekhet för öfver hans förut starkt upphettade ansikte. Världsvan som han dock var, bekämpade han sig, och den lysande festen fortsatte i bullrande munterhet, i hvilken den unga värdinnan nu äfven tog del, gladare tycktes det, lifvigare än någon af de andra närvarande damerna. Hon var ung, hon var rik — hvarför skulle hon ej hängifva sig åt den lycka som därigenom bjöds henne? Hon hade just nu fått en aning om att den kanske skulle bli af kort varaktighet. När hennes man i upphettad, nervös stämning lämnade hemmet för att fortsätta festen med kamraterna, gick ej heller hon till hvila. Hon gled ljudlöst in i det vackra, väl ombonade rummet, där en rosenfärgad ampel spred sitt milda sken öfver luftiga draperier, öfver lätta små ting till möbler med mönster af törnskoppor och fjärlar. Det var hennes helgedom. Hennes lilla dotter sof därinne. Modern sköt till dörren till det angränsande rummet, där sköterskan sof. Barnet, en omkring åtta års flicka, vaknade, liksom under en förnimmelse af moderns närvaro. Hon sträckte sömnyr fram sin lilla hand — »mammans älskling!»

Så somnade hon igen med ett svagt, lyckligt leende, slumrade timme efter timme med samma ljufva förnimmelse af moderns närvaro.

Nästa »mårtensgås» visade sig ej de trofasta vännerna. Törhända ägde de en förkänsla af, att stämningen ej skulle bli så munter och sistlidne tionde november. Ja, de voro till och med säkra på, att de ej skulle komma i frestelse att krossa tömda champagneglas, då de själfva bevittnat proceduren med hela det vackra, dyrbara boets förskingrande. De infunno sig ej, ville ej sära, ej väcka minnet af hvad som varit, grannlaga som de voro, de trofasta. Därför blefvo de båda, hvilka föregående år så gästfritt utöfvat värdskapet, allena den dagen i den nya lilla lägenheten, allena den dagen och kommande dagar, som förtjugo i grå enformighet. Fruktansvärd enformighet tyckte mannen, allt för fruktansvärd för att kunna uthärdas!

När åter en gåsmiddag närmade sig, hade de trofasta alldeles förgäit att han funnits till, den stackars svindlaren, som själf beröfvade sig lifvet; frun, som fortfarande bibehöll det tarfliga lilla hemmet, behöfde ej befara att de trofasta skulle söka upp henne.

I själfva verket sörjde hon ej mycket öfver förlusten. Hon var ständigt upptagen af sitt arbete, arbete från morgon till kväll. Till omväxling och ved-rkwickelse brukade hon med sin dotter företaga en vandring till de trak-

ter, den eleganta stadsdel, där de en gång lefde lifvet i lyx och välmåga utan tärnande bekymmer. De talade om de gångna tiderna, stilla, utan bitterhet. Den ena, modern, beskref och dottern lyssnade som till underbara sagor, berättelser från en annan tid, ja, från en annan planet, så främmande föreföll det henne. Men den unga led stundom därvid, ty hon tyckte att det låg en svag ton af saknad i moderns röst, när hon talade om »det förra».

Historien om den där sista gåsmiddagen hade varit före många, många gånger. I regeln kom den, när gåsdagen närmade sig; och nu stod den åter för dörren.

I de rika hemmen, där modern gaf lektioner, doftade det af stekt gås hela förmiddagen igen, helst i själfva anrättningsstunden vid middagstiden, då hon vände stegen till det aflägsna hemmet och barnet, som brukade möta henne i tamburen.

Äfven nu mötte hon »lillan», som modern alljämt kallade henne, röd och varm med strålande blick. Hon hjälpte »mammis» af med ytterplaggen, drog henne med sig in i rummet, det större af dem. Där inne var dukadt till fest, ljus skimrade i blanka stakar, blommor prydde bordet och det var en doft af stekta äpplen, plommon, ja — en doft som onekligen påminde om stekt gås. När karotten med det hemlighetsfulla innehållet attacktes, sprang lillan upp, jublande. Mamma blef så undersam. Kunde det vara gås? Den var ju brun, den var trind och den var omgifven af äpplen och plommon, men ett sådant vidunder till liten söt gåsunge hade mamma för sin del aldrig sett!

»Gås!» — det var ingen gås! — men lagadt som en gås och köpt för pengar, som voro »lillans» egna, förvärfvade för att hon sopat förstun åt frun därnere; dock hade det inte räckt till en hel »Mårtens gås», och därför hade det bara blifvit en »Mårtens kyckling!» Men trodde inte mammis att man kunde ha fest och vara glad utan »Mårtens gås», med bara en söt liten »Mårtens kyckling»!? »Jo,» det trodde mammis, och så kysste hon barnet.

I denna stund förstod hon, att hon var rikare, lyckligare vid denna lilla mårtenskycklingfest, än hvad hon var det när hon presiderade som värdinna vid gåsmiddagarna, medan vinet gnistrade och champagnen pärlade i de glas, som de »trofasta» vännerna krossade.

Ja, sådana kunna »Mårtenskycklingarna» vara!

En frustuga.

Med hvi ken förtjusning giugo vi ej alla under den gångna sommarens utställning i Gamla Stockholm! Hvad som isynnerhet intresserade oss fruntimmer var naturligtvis frustugan med sina tre väfstolar. Den gaf en bild af forntida flit och enkla vanor.

Dock hvad hindrar nu oss landtbor, som ofta bebo stora hus (i trakter där någon uthyrning till sommargäster ej låter sig göra), att i ett af de många rummen inreda »en frustuga». Så synnerligen dyrbart bör det ej kunna bli. En väfstol för gobelin kostar ungefär 5 kronor, en bandstol 3 kronor, en vanlig liten förtjusande väfstol 10 kronor. En gammal spinnrock, en kista och en knypeldyna antar jag finnas hos snart sagt alla. Nu tillkommer målningen af allt detta, men låter man verkställa den under vintermånaderna, då målarmästaren ej har brådtom, tror jag nog man får det gjordt för omkring en tia.

Tänk, så förtjusande trefligt att de långa vinteraftnarna se unga flickor sitta och spinna. Förhållandena nu mot förr äro ju så olika, vår tids fruntimmer sysselsätta sig mera med själsarbete, men efter en i tankeanstängning tillryggalagd dag är det alldeles utmärkt bra att på aftnarna taga till ett handarbete, för hvilket snart sagt ingen tanke behöfs. Vi fruntimmer göra nog mången gång större utgifter för våra handarbeten än hvad de egentligen förtjåna. Men det har åtminstone den fördelen med sig, att de binda oss vid hården; och det länder hvar och en husmoder till stor nytta att så mycket som möjligt vistas i sitt hem, i stället för att utan rast och ro löpa omkring på kaffejudningar, för att nu ej tala om de litet mera högtidliga namnsdags- och födelsedagskalasen. Hur skall en äkta man kunna trivas i ett hem, där frun i huset ej trifs och ej hyser något intresse att med sina händers arbete försköna det!

Ett handarbete, som för sin billighet är att rekommendera, är knyppling. Tråden kostar ju så ofantligt litet och för cirka tio kronor fås en rätt prydlig knypeldyna. De mångfaldiga olika slag af broderier, som nu användas, synnerligast de med ylle och silke, bli bra dyra att verkställa efter tidens fordringar. Men broderier i bomull pryda ju äfven bra, såsom serveringsdukar, bordlöpare m. m., isynnerhet nu sedan vi fått i handeln ett nytt slags bomullsbrodergarn, som alldeles liknar silke. Att stieka strumpor är ju allra nyttigast, men medgifvas må att det är till ytterlighet enformigt.

Och nu all trefnad i »frustugan» — önskar er tillgifna

Moster Emma.

Till damerna.

En tillfällighetsdikt af *Carl Kullberg*.

Bland landskapskillena i hufvudstaden räknar nuvarande Västgöta gille en ålder af trettio år. Långt förut fanns här visserligen ett sådant, stiftadt af Arv. Aug. Afzelius under hans stockholmstid, innan han 1821 blef kyrkoherde i Enköping, men detta, ursprungligen afsedt att vara en förening af härvarande västgötar till fattiga landsmäns understödjande, gick snart nog sin upplösning till mötes. Tanken på detta gaf emellertid riksdagsmannen, kyrkoherde Otterström från Västergötland under början af ett riksmöte idén att upplifva nämnda gille. Han ställde sig i förbindelse med framstående västgötar på platsen, och så uppstod det nya gillet. Detta hade flere gånger om året sammankomster, s. k. »herredagar», då endast manliga ledamöter voro närvarande, men årligen firades, och firas fortfarande, gillet högtidsdag med samkväm af både herrar och damer, då man samlas till festmiddag och slutar dagen med dans.

En sådan högtidsdag firades för tjuugu år sedan, ovanligare festligt, och man beslöt då att äfven bringa damerna en versifierad hyllning vid tillfället. Efter som jag hade åtagit mig att söka förskaffa ett kväde af bättre beskaffenhet, riktade jag mina tankar på våra bekanta västgötaskalder och beslöt att, såsom gammal god vän med Carl Kullberg, vända mig till honom för att bedja honom skänka oss en hyllningsdikt åt hans och våra landsmaninnor.

Svaret på mitt bref dröjde emellertid, så att jag fruktade afslag på min begäran, men det kom dock i rättan tid, och orsaken till dröjsmålet var, att skalden flyttat från Våring, dit brefvet adresserats, till Sjögerstad och hade, som han skref, förvillat sig i snöyran, så att han fick det åtta dagar gammalt. Han svarar mig att han, förhindrad af göromål och resor, tänkt skicka mig »ett bleklagdt nej» och att han ytterst sällan »skrifver tillfällighetsdikter, emellertid hade han försökt få i hop några vers dem han sände mig.»

Carl Kullberg lefde och dog ogift, troligen emedan hans ekonomiska villkor ej tillåto honom skaffa sig hustru och familj. Att kvinnan emellertid af honom mycket värderades och respekterades, det tror jag mig veta, och till den nyligen afidne gamle diktarens karaktäristik i det hänseendet kan det ju ha sitt intresse, ej minst för damerna och speciellt för hans landsmaninnor, att höra hvad han haft att säga om dem. Jag vill därför här meddela hvad han diktade till

Skålen för damerna

På Västgöta Gillles högtidsdag den 17 mars 1877.

Med fyllda bågare en skål, en skål,
som ingen prutmån tål!
Ej tömmas må den med haranger granna,
men några enkla ord och sanna.
Och hvilken är då skålens föremål?

Jag ser här ögon tindra himmelsblå
och mörka äfvenså,
men mörka som en himmel fylld af stjärnor.
I ädla fruvar, hulda tärnor,
för er må skålen uti botten gå

Vår hembygds fågning, som i sammandrag
en härlig sommardag,
I linden kring vår fest den väna kransen.
Det gälle talen, sången, dansen,
åt allt i stämning gen och mildt behag.

Man säger oss att kvinnans lif är tryckt,
på riktig grund ej bygd;
det är ej artigt sagdt, det vill jag hålla.
Har hon ej makt att allt förtrolla,
ja, stundom göra världen rent förryckt?

Vi männer ha en verkningskrets så rik,
affärer, politik,
och vi, bevars, fått makten att befalla.
Jo vackert! Kvinnan styr oss alla
med fraset blott utaf sin klädningsflik.

Tänk då, med blickar, leenden och tal!
Ej sjunger näktergal
så ljuft, som dessa läppar hviska.
Och tårars allmakt se'n! Så friska
daggdroppar glindra ej i vårens dal.

Du blir vid misshumör, det går emot,
ditt öga blickar hot,
du brummar, harmen upp i kinden springer,
men hon dig lindar om sitt finger
på stund och lägger björnen för sin fot.

En hemlig sorg du gömmer i ditt bröst,
du ger ej henne röst;
nej, rocken tätare om den du knäpper.
Men hon dig smeker, hon ej släpper
dig, förr'n du biktat och fått ljuftig tröst.

Hvad är det då som gör att kvinnan styr?
Männ' skönhet, grann paryr,
naturens drötningsmycke öfver pannan?
Är detta grunden? Nej, en annan
som stark gör henne, stark än som martyr.

Det är den makt, som godhet henne ger,
en öm instinkt, som ser
långt mer än vi, en känsla, som förklarad
af blix från högre världen, parad
med fint förstånd, af hjärtat skärpt än mer.

Det gör att kvinnan, både stark och vek,
med allvar och med smek
det goda främjar, tröstar, stöder, leder.
Och trasslar tråden sig, så reder
hon härfvan mjukt och lätt liksom på lek.

Och hvem kan lida såsom hon — och le,
för törnen rosor ge
och älska ömt ännu, om ock förskjuten?
Hur många får i tysthet gjuten,
som världen ej fick ana, mindre se!

Och hvem kan lindra lidandet så mild
och lik en änglabild
med tröst och hjälp beträda nödens boning?
Hvem kan så läka, så med skoning
förbinda sår och tämja sorg, hur vild?

Och hvem kan vingor ge åt glädje så
som hon, och hvarje vrå
af hemmet med behag och fågning smycka;
hvem kan så själfva himlen rycka
till jorden ner och bro dit uppåt slå?

Ja, stort och högt är kvinnans kall, men svag
dess äras tolk i dag.
I hulda damer, eder skål vi dricka:

för Västergötlands fru och flicka
ett varmt och högstämmt »lefv» kring vårt lag!
C. K.

Då jag sedan i ett brev till Kullberg tackade för dikten och omtalade det bifall den vunnit i gillet samt att jag ej kunnat dölja, hvem författaren var, och satt hans initialer under verserna, yttrar han i sitt svar på detta brev sin fruktan att genom initialernas utsättande det kunde se ut, som om han själf och kvädet velat tränga sig in i samlingen. »Det vet du,» säger han, »var långt ifrån händelsen. Jag såg till och med i en tidning ord framkastas om »svensk akademisk signatur», detta var för mycket 'bruit pour une omelette'; jag kunde kompromettera mina confratres in Apollo.» Han slutar emellertid sitt brev med tack för den välvilja, hvarmed man mottagit hans »poetiska barnunge».

Arvid Västgöte.

Gossar och skjutvapen.

Att en moder icke alltid kan bifalla sitt barns önskingar är ju någonting helt naturligt. Men att hon, äfven då hon vid sin vägran ledes af en kärleksfull omtanke för sitt barns väl, kan begå fel, härpå synes modern i uppsatsen: »Gossar och skjutvapen» utgöra ett exempel.

Det, som bör klandras, är dock icke själfva hennes vägran, utan i stället sättet att framställa densamma. Hennes naturliga ömhet beröfvar henne det mod, som fordras för att kunna genast göra ett bestämdt uttalande, oaktadt hon från första stund inser, att slutet måste bli ett afslag. Först sedan hon genom en onyttig disputation, i stället för att kunna öfvertyga sin gosse, genom hans fiffighet själf blifvit bragt i förlägenhet, använder hon sin myndighet.

Hur har väl barnet uppfattat hennes skenbara obeslutsamhet? Hans sätt att framställa sin begäran låter ana, att han redan på förhand har tämligen godt hopp om att få sin vilja fram, och detta hans hopp minskas icke genom moderns vid ett hastigt påseende betydelselösa fråga. Tvärtom — det fordras nu bara att kunna ge skäl för sig. Nu komma såsom ett sista hinder moderns betänkligheter. Det gäller att vederlägga hennes påståenden. Han gör det på ett i sitt eget tycke tillfredsställande sätt, och — nu kommer helt omotiveradt moderns med bestämdhet uttalade nej.

Man kan ej fordra, att han skall kunna fullt fatta bevekelsegrunderna till moderns handlingssätt, och han har på visst sätt rätt. Är det underligt, om han känner sig bittert besviken?

Mindre bittert skulle det hafva känts för båda parterna, om modern såväl nu som vid dylika fall tillförene, i rätt tid, d. v. s. genast, uttalat sitt nej. Barnet hade då utan invändningar böjt sig för moderns myndighet, och dess tillgifvenhet skulle därför icke hafva minskats.

P. G. H—g.

Ja, detta kan nu vara godt och väl. Men hvar blifva de äskade uttalandena i själfva sakfrågan? Enkannerligen från papporna? Är det verkligen ingen, i hela vår stora läsekrets, som har en egen mening i saken och vill meddela den genom Idun?

Red.

Sagan om en tanke.

För Idun af Karl Erik Forsslund.

(Forts. o. slut.)

4.

Det var en gammal ek, skröplig och förtorkad var hon, endast ur ett par af hennes kvistar kunde våren locka fram några små spåda blad, och i hennes ihåliga stam byggde endast ugglor och spindlar bo. Men alltefter som kärlekstanken steg innanför hennes tjocka bark, blef den gamla eken som förvandlad; nya grenar sköto ut från stammen, nya blad sköto ut från grenarna; snart bar hon en vid, höghvåld krona under himmelen.

Och kärlekstanken bars allt snabbare uppåt, och ju mer han närmade sig toppen och solhimmelen, dess varmare och starkare kände han sig, och dess mer darrade också den gamla stammen af ungdom och värglädje. Till sist gled tanken ut ur stammen in i en gren, ut ur grenen in i ett lågt gemak, som tycktes hänga i luften och hade genomskinligt grönt glas till väggar — det var ett blad, och där stannade han; solen sken varmt och skönt genom glasväggen, och han låg mjukt därinne och vaggade sakta fram och åter i den blå luften.

Men ugglorna, de trifdes inte längre inne i stammen, den skälfdde så oroligt, och det sjöd och jäste i den; de gáfvo sig därifrån, in i mörka skogen. I stället kom en sjungande bofnk och slog sig ned däruppe i kronan med maka och barn.

En kort soltid bodde kärlekstanken i sin gröna kammare, och det var en ljuftig tid, luften var varm och mild, den gamla eken grönskade och fåglarna sjöngo och voro glada.

5.

Men sommaren gick, solen värmdde allt mindre och nätterna mörknade. Så en dag mulnade himlen, och nordanvinden kom flygande genom skogen.

Han hade tunga, svarta vingor, som piskade luften, och för deras hvinande slag föllo stora träd som ax och strå. Han hade en hård och dånande stark stämman, och träd och buskar skälfdde, när de hörde den närma sig, vred och mumlande. Och kall som is var hans andedräkt; blommorna vissnade och bladen föllo från grenarna, bara han blåste på dem.

En mörk natt kom han dragande öfver den trakt, där den gamla eken växte. Redan på långt håll hördes det, hur han mumlade och flåsade i mörkret; då gick det en rysning genom eken, grenarna skakade som i frossa, bladen darrade; och fåglarna i kronan stucko hufvudet under vingen för att slippa att se den förfärlige.

Och vingslagen dånade allt närmare; plötsligt drog det som en svart sky öfver skogen, och en isande kall pust kom strömmande genom luften.

Då störtade det gamla trädet till marken med ett tungt brak; då krossades bofnkens bo mot en sten, och fåglarna fögo omkring, husvilla och pipande; då sletos alla blad loss från kvistarna och hvirflade bort genom den mörka luften i svindlande fart.

Nordanvinden blåste dem framför sig och skrottade ondt, när han såg dem tumla omkring, hjälplösa och skälfvande. Det var en vild hetsjakt, den gick fram högt öfver trädtopparna; stundom dansade ett blad ut ur ringen och sjönk tungt och trött ned i

djupa skogen; men de andra jagade vidare, fram öfver berg och dalar, och bland dem var också det löf, där tanken tagit sin boning.

Han låg därinne, tyst och orörlig, han var stel af skräck och vågade ej öppna ögonen. Han frös och kände sig hungrig — förut hade han haft sin näring af safven, som kom flytande ur ekens gren, varm och söt, men nu var den uttorkad, han kände, hur de mjuka väggarna hårdnade och blefvo allt skörare — snart skulle de kanske alldeles brista, och hvart skulle han falla då i mörkret från den svindlande höjden.

Hur lång tid den stormande färden varade, visste han ej; men när han kände sig som mest dödstrött och förfrusen, fick han liksom en känsla af att den närmade sig sitt slut; luften blef varmare och ljusnade sakta, och farten minskades. Han slog upp ögonen och såg sig skyggt omkring; väggarna i hans kammare skiftade i rödt och gult, och genom en springa i dem såg han ut i fria luften. Den synen gjorde honom både glad och undrande; det var solsken och blå rymd, i den sväfvade hans blad ensamt, och i stället för nordanvinden flög där en ljus och leende varelse med röda vingar och guldgult hår; han svingade sig hit och dit som på lek, han blåste sakta på bladet, och hans andedräft var varm och ljufvig som blomdoft; så nickade han mot bladet med en mild blick och flög bort. Mot nordan flög han, hem igen; ty det var nog nordanvinden, kärlekstanken kände igen honom trots hans förvandling; han kände dunkelt med sig, att han hade någon del i denna, att det var hans närvaro som gjort ett ljust och fagert väsen af den hårda, vilda nordan. Och han log och kände sig lefva upp igen, när han sakta sjönk mot jorden i sitt flygande röda slott.

6.

Det skulle bli en lång historia, om man följde kärlekstanken på alla hans äfventyr och vandringar. Jag skall därför bara tala om några af dem kort och enkelt.

Bladet föll ned i en park, just i en hop andra vissna löf. Där multnade det snart och smälte samman med jorden, och tanken låg där i gräset, naken och utan skydd.

Men han hade inte legat där länge, förr än där kom en geting flygande mellan grässtråna. Han surrade och brummade, och hvar han såg ett lefvande väsen, där måttade han med gadden och stack till. Det var en gammal elak fuling, som aldrig gjort annat än ondt i alla sina dar.

Han såg vild och hungrig ut, och allt närmare kom han. Tanken kröp ihop af rädsla och såg sig om efter något att gömma sig under. Men i detsamma blef det svart för hans ögon — odjuret slök honom och sväljde honom som en matbit!

Från den stunden blef getingen en annan människa, så att säga. Han surrade på ett annat sätt, gladt och sjungande; han glömde att han hade en gadd och förstod ej, att han nånsin kunnat sticka och göra någon illa. Jag ska' aldrig göra så mer, tänkte han.

Om han också inte fattat den föresatsen, så hade han nog ändå stuckit för sista gången. Ty han blef nu i sin tur slukad, och med honom kärlekstanken — det var en grönsiska, som kom sväfvande och tog dem båda i en munsbit.

Hos henne fick nu tanken stanna en tid,

och där hade han det bra. Hon var ett lättsint och fagert väsen, och jämt sjöng hon och kvittrade; det var väl tankens förtjänst, det.

Men så en dag tystnade siskan, det blef mörkt därinne i hennes hjärna, där tanken satt och sjöng, och han kände att hon ej rörde sig längre, ännu mindre flög. Då makade sig tanken undrande fram till hennes ögon för att se hvad som hänt; och då såg han, att hon fastnat i en snara, hon låg där och slog maktlöst med vingarna och kippade efter andan. Och öfver henne stod en pojke lutad, han hade en bur i handen och skulle just till att stoppa in siskan i den.

Men då passade tanken på och hoppade ut ur siskans ögon och rätt in i pojkens. Och då släppte pojken fågeln och lät den flyga. Sen gick han hem och hade kärlekstanken med sig, och han blef en bra karl med tiden, som verkade mycket och gjorde mycket godt.

Ur notisboken.

Lea Ahlborn †. Det betydelsefulla dödsmerket ha vi i dag att rista vid ett af våra mest ryktbara kvinnonamn: medaljgravören vid kungl. myntet *Lea Ahlborn* är ej mer. Den sjukdom, som i förra veckan drabbade den äldriga konstnärinnan och hvilkens allvarsamma natur vi redan då omnämnde, tog hastigt en afgörande vändning och förliden lördag afsomnade hon stilla. Redan i sin årgång 1890 meddelade *Idun* (i n:r 5) hennes själftecknade porträtt och utförliga lefnadsbild; hänvisande till denna, kunna vi nu därför inskränka oss till dödsfalllets korta omnämnande.

Lea Ahlborn sörjes närmast af två söner, den ene kapten vid Vaxholms artillerikår och den andre kammarskrifvare i tullverket, en ogift dotter samt en svärson, rektorn och riksdagsmannen Carl von Friesen, hvilkens hustru afled för ett flertal år sedan.

Teater och musik.

Kungl. operan. Den 10 dennes uppfördes för första gången härstädes C. Goldmarks 3-aktsopera »Syrans vid härden», med text efter Dickens' bekanta novell. Innehållet i denna senare är nog ganska sentimentalt, men då musiken är underhållande och särskildt hvad instrumentationen beträffar särdeles rik och anslående, torde flertalet bland publiken efter åhörandet af denna opera ansett sig hafva haft en ganska angenäm afton. Af någon rik uppfinningsförmåga i melodiväg finner man väl ej mycket, liksom ej heller af originalitet och själfständighet. Bland nummer, som särskildt tycktes slå an, vilja vi framhålla början af första akten med Syrans och Dots sänger samt älfkören, den förträffliga kvintetten i andra akten, som för öfrigt synes oss vara operans i musikaliskt hänseende bästa akt, äfvensom det praktiska förspelet till tredje akten. Det hela gör sig förofrigt ganska nätt, och sentimentaliteten brytes här och där af någon muntrande scen med leksaksfabrikanten Tackleton, hr *Brag*, hvilken framställer en ganska rolig giftaslysten gammal ungarl. Utförandet var äfven beträffande de öfriga uppträdande ganska godt. Särskildt förtjäna fröken *Thulin* och hr *Lundqvist* loford för det vokala utförandet af syrans och postiljonen Johns roller. Fru *Frödin-Lindberg* må äfven gifvas erkännande för framställningen af Dot, Johns skalkaktiga, men praktiska hustru, om man ock gärna skulle önska en något korrektare intonation. Som docksömmerskan *May*, hvilken löper fara att tvingas till giftermål med narren *Tackleton*, har fröken *Hulding* fått en nästan alltigenom sorgmodig uppgift, som hon dock löser efter bästa förmåga. Ledsam dock, att textutttalet skall vara så grumligt, hvilket gifvetvis förringar den klangfulla stämans verkan. Hr *Lemon* har ej heller fått någon vidare glad uppgift som sjömannen *Edvard Plummer*, och det är ej egentligen något annat än hans visa om hafvet, som förmår framkalla något vidare intresse. Hvad han emellertid förtjänar

loford för är det tydliga textutttalet. — Orkestern skötte sig mycket bra under hr *Hennebergs* ledning och firade i förspelet till tredje akten en sannskyldig triumf.

Isensättningen och dekorationerna äro särdeles förtjänstfulla och anslående samt lända k. operans konstnärlige ledare hr *Elmblad* samt dekorationsmålaren hr *Grabow* till välförtjänt berömmelse.

— K. operan gaf i onsdags Nicolais opera »Muntra fruarna i Windsor» i ny instudering och isensättning af hr *Elmblad*, som då äfven själf uppträdde för första gången efter sin anställning vid operan. Utom hr *Elmblad*, voro fruarna *Linden* och *Frödin-Lindberg* samt hrr *Lemon* och *Söderman* nya i sina respektive partier. Vi kunna först i nästa nummer lämna en närmare redogörelse för den intressanta repisen.

— *Andra symfonikonserterna* gafs i lördags efter ett omväxlande och anslående program. Som gäst uppträdde violinisten fru *Anna Lang*, hvilken med känsla och aktningvärd teknik utförde Mendelssohn-Bartholdys bekanta violinkonsert samt en romans för violin af M. Bruch, där man särskildt kunde lägga märke till solid ton och bredd i föredraget. Fru L. belönades med lifligt bifall och inropningar. Programmet upptog därjämte tvänne sångnummer, nämligen en aria ur op. »Faust» af Spohr, briljant föredragen af fru *Ostberg*, som här hade tillfälle lägga i dagen sin nobla sångkonsts alla förtjänster — att den framstående sångerskan hälsades med stormande bifall, behöfver knappast nämnas — samt »Flod-sånger» för en röst och orkester af B. Beckman. Dessa senare sänger, som voro mera egendomliga än anslående, föredro dock i orkesterbehandling flera förträffliga saker. De utfördes på ett förtjänstfullt sätt af hr *Forsell*. Aftonens orkesternummer utgjordes af Mendelssohn-Bartholdys uvertyr till »En midsommarnattsdröm» och Beethovens glädtiga och humoristiska åttonde symfoni i f dur, båda briljant föredragna af k. hofkapellet under förste hofkapellmästaren Nordqvists säkra ledning. Bland den fulltaliga och animerade publiken märktes konungen, hertiginnan af Dalarne samt prins Carl med gemål.

K. Dramatiska teatern gaf i tisdags afton för första gången »Den beryktade fru Ebbsmith», skådespel i 4 akter af Arthur W. Pinero, öfversättning från engelskan. *Lukas Cleeve* har ansett sig äga skäl att öfvergifva sin hustru och lefver i ett olagligt äktenskap med »den beryktade fru Ebbsmith», hvilken visserligen är mycket bättre än sitt rykte, till och med en i grunden ganska hederlig kvinna, men mycket öfverspänd och som anser sig, om ock dunkelt, ha en mission att uppfylla.

Den mycket uttänjda, föga intressanta, men så mycket mera krystade handlingen rör sig om förhållandet mellan *Cleeve* och hans älskarinna samt något om den förres förhållande till hans öfvergifna hustru. Slutligen infiner sig den öfvergifna hustrun och öfveröser mannens älskarinna med förebråelser. Den senare har dock redan beslutit att bryta förhållandet till *Cleeve*, ehuru hon varmt älskar honom, och så far hela sällskapet till England — platsen har förut varit Venedig — men *Cleeve* och hans älskarinna äro för alltid skilda.

Framställningen var i det hela erkännansvärd. Framst sätta vi fru *Fahlmans* framställning af titelrollen, som präglades af mycken glöd och kraft, i några moment kanske till och med för mycken. Vidare gaf hr *Lindberg* en förträfflig tolkning af en cynisk gammal roué, och i sin korta roll som den öfvergifna hustrun i sista akten gjorde fröken *Janzon* ett vinnande intryck. Trots detta var bifallet föga lifligt, och »Den beryktade fru Ebbsmiths» dagar i Stockholm torde snart vara räknade.

Fru Anna Bendixson, elev af Signe Hebbe, fru Falck-Hofer och madame Artöt, gaf i tisdags afton med biträde af konsertmästaren herr Tor Aulin och herr Wilhelm Stenhammar konsert i Vetenskapsakademiens hörsal för en talrik och intresserad publik. Konsertgifvarinnan, som med en stark, klangfull och omfångsrik, ehuru ej fullt behärskad stämma förenar en aktningvärd teknik, föredrog till herr Stenhammars fulländade ackompanjemang arian »Ah, Perfido!» af Beethoven, en aria af Händel samt romanser af Brahms, Jensen, Sjögren, Stenhammar och Grieg. Den kyla, som, måhända förorsakad af rädsla, karakteriserade den unga sångerskans föredrag, vek i vissa moment, så i Stenhammars hänförande romans »Du hade mig kär», för en värma och innerlighet, som ryckte åhörarna med sig. Herrar

Aulin och Stenhammar utförde tillsammans med sin vanliga gedigenhet och elegans suite af Sinding och fantasistücken af Schumann.

Hr Albert Friedenthal från Berlin hade gjort sig den mödan att resa långa vägar för att i måndags gifva en pianoafton för den otacksamma Stockholmspubliken. Han kunde förvisso ha besparat både sig och oss detta besvär. Ej ett ögonblick under det ganska långa och skiftande programmet tog han sina åhörare med sig. Det var en briljant, men tom virtuosmässighet, sådan den nu för tiden för rödan guld kan köpas nästan i instrumenthandeln, i alla händelser vid hvarje hyggeligare konservatorium. Om han spelte Beethoven, Schubert eller Chopin, kunde därvid naturligen kvitta lika; tämligen lidlig blef mannen, först när han kom in på Bülow och Liszt. Hälften af publiken — den förståndigaste — hade aldrig infunnit sig. Den andra hälften hade galoscherna på och paraplyerna uppspända, redan när hr Friedenthal slutrhapsodierade sin Liszt. Förty himmelen grät strida och snöblaskiga novemberårar. Tisdags morgon bragte våra nyhetskolleger en half korpusspalt om detta underbara faktum; efter ett längre letande kunde man också upptäcka fem rader petit om hr Friedenthals pianokonst. Med denna valuta återvände han till sitt fädernesland.

Hennes allt.

Skiss af Elisabeth Kuylenstierna.

»Nu är droskan framme, frun,» sade jungfru Sofie och stack in ett hederligt trotjänarinneansikte genom sängkammardörren, »men frun behöfver inte brådska tåget kommer inte på en timme än.»

»Det är detsamma, jag vill vara vid stationen i tid. Så där ja — nu hakade mantiljen fast sig i spetsarna också — a, jag säger då det! Hm, hm, hm, tack Sofie! Emilie glömmar väl inte att frysa grädden till jordgubbarna, och så kan hon gärna sätta in en flaska af det gamla portvinet, och det var sannt, låt Jansson ta af några tearosor, vi ska lägga dem i patrons serviet. Ja, adjö nu, laga att allting är i ordning, tills vi komma tillbaka.»

Den lilla fetlagda fru Mörk synade som hastigast af sitt blida ansikte i spegeln, ja, icke gällde granskningen ansiktet, hon skulle endast se efter, om hatten satt rätt på det grånade, släta håret.

Sofie hjälpte henne upp i åkdonet, hade gjort det ungefär på samma dag och tid nu i femton år, man ändrade just inga vanor på Brinkesta, allting gick sin jämna gång numera, sedan lugnet kommit efter de många sorgeåren.

När patron Mörk och hans unga fru flyttade dit med sin nyvunna lycka och sina rika värljusa förhoppningar, hade kaprifolierna blommat just som de gjorde nu, men då hade de haft något berusande, hade doftat in sagodrömmarnas lyrik och glöd genom tvänne vidöppna hjärtedörrar. Och — ja, nu blommade de förstås, fru Mörk skulle nog ha undrat öfver, om de icke gjort det, men det var länge, länge sedan de gulhvita blombladen blifvit smekta, såsom man smeker allt älskadt i vårens lyckostunder.

Hon hade mistat mycket, den lilla frun med det varma hjärtat. Det gafs en tid, då det var trångt om utrymme på Brinkesta, de låga gammaldags rummen hade då genjudit af muntra unga röster, och raska steg hade mått de bländhvita golfven. I trädgården kvittrade hela sommaren i ända små fåglar, icke just klädda i fågla-

hamn, utan små mänskliga fågelungar, hvilkas vingar växte sig starka här i hemmets hägn. Så mycket sol och blå himmel det då fanns öfver Brinkesta, det var en lång sommardag, men när den slutligen dalade, var det mot en mörk molnvägg; bakom den gömde sig sorgens skuggor och dödsörkret.

Fåglarösterna förstummades, vingarna miste sin bärkraft, och det blef så underligt tyst i de många rummen, när döden sakta skred fram; som den hvilken måste komma, böjde han sig ned öfver de små hvita bäddarna och hviskade något i barnens öron; kanske hälsade han dem från stora, blomfyllda ängder, från evig sol och sommar, ingen vet, men feber och plåga upphörde och det gled ett sista leende öfver bleknande läppar.

En enda, lille Bo, tillfrisknade från den svåra sjukdomen, men han blef halt och dessutom ytterst klen och ömtålig. När fru Mörk ett par år därefter blef änka, var det på ende sonen hon koncentrerade hela sitt intresse. Så länge han var minderårig, följde hon honom hvarje sommar till badorter, men när han blef vuxen, stannade hon hemma och skötte gården och framför allt sina grafvar. Hvarje lördag band hon fyra minneskransar åt de kära, och hon gick själf dit ut till de dödas stad, där allt var så stilla. När hon då lutade sig ned mot de gröna torfbäddarna, kunde hon tala med dem, som lågo där under, ty för kärleken finns ingen död, den ger lif åt allt, kanske mest åt minnena.

Bo var nu trettio år, en vek drömmare, som aldrig lärt sig gå världens tilltrampade allfarväg; han var skygg och tillbakadragen med en finkänslig naturs hela ömtåliga, lätt sårade stolthet.

Sjuklig och lytt som han varit sedan sitt tolfte år, hade han blifvit ryckt från barnomsfröjden och visste icke, hvad ungdomsnjutning ville säga. Moderns helandehet hade sökt hålla honom skadeslös för hvad han förlorat, men kunde den det väl? Nu slöt hon honom i sin famn. Tåget hade nyss sfannat för att efter en minut brusa bort igen.

»Välkommen hem, min kära, kära gosse, få se på dig, om du ser något duktigare ut! Nej, du har blifvit ännu blekare och magrare, tror jag, hvad vill det säga, barn, har du varit sjuk?»

Han log på sitt själfulla, sorgsna sätt; menar man, att det skall rymmas glädje i ett leende, borde det icke sägas att Bo Mörk log, men kan man tala om smärtans mörka leende, då gled det som en ordlös bikt öfver hans läppar.

»Ja, jag har haft litet feber,» sade han, »men det är öfver nu, jag skall nog krya upp mig här hemma, skall du se. Hur är det med säden i år? Åh, den står kraftig, tror jag.»

Bo skötte egendomen själf, så mycket hans hälsa tillät honom det; han var både insiktsfull och intresserad landbrukare och hans underhafvande tyckte, att han var »nästan likare än gamla patron», det var det största beröm de kunde utdela.

När mor och son efter aftonmåltiden sutto bredvid hvarandra i kaprifoliebersån, som de alltid brukade göra, då Bo kom hem från badresan, sade hon smekande, i det hon klappade honom på axeln:

»Du ser så ledsen ut, kära min Bo, om jag bara visste, hvad det är åt dig.»

»Det vet jag knappt själf, mamma. Att

fara härifrån ut till större förhållanden är som att lämna en liten fredlig å och komma ut på hafvet, där man möter tusentals seglare. Hvar och en har sin kurs, men ibland händer det, att man tar miste om riktningen och styr in mot orätt hamn. Den som inte känner farvattnet kör upp på sandbankarna, och så borras skeppet. Ja, det där är ju riktigt prat, mamma lilla. Jag tror du till och med gaspar smått åt det,» tillade han nervöst, »är du trött? Kan-ske vi ska gå upp och lägga oss.»

»Du har ju ingenting berättat mig, inte talat om för mig hvad du roat dig med, om du har haft bra väder, och om du gjort några angenäma bekantskaper.»

Det var den sista frågan hon hufvudsakligast ville ha besvarad, det visste han. Han kände till den sjuka punkten i hennes älskande modershjärta, den fruktan hon hyste för att mista honom, om icke såsom hon mist de andra, så dock på ett lika grymt sätt, kanske grymmare i hennes tycke. Att ge honom åt en annan skulle vara ett offer öfver hennes krafter, det hade hon ofta låtit förstå, och — det offret hade ödet själf besparat henne, tänkte han bittert, hvem skulle vilja ha en sådan stackare som han.

»Den här sommaren har varit ungefär som de andra,» sade han, »några nya bekantskaper har jag naturligtvis gjort, men om jag också höll på dem, gäller nog för dem det gamla ordspråket »loin des yeux loin du coeur». En fångad skogsfågel och en född burfågel trifvas ej tillsammans, eller hvad tror du?»

Hvad hon blef blek, den gamla frun! Aldrig var det väl kaprifoliedoft, som kunde slå henne så åt hufvudet?

»Bo, inte har du någon hemlighet för mig, det har du aldrig haft förr,» sade hon ängsligt. Hon trodde så naivt på, att hennes gosses sjäslif låg som en utbredd karta framför henne.

»Åh nej, kära lilla mamma, gå nu icke och oroa dig för det. Fråga bara inte mera i kväll. Jag är verkligen ganska trött efter resan.»

»I morgon ska vi vakna i pärlhumör.»

Han kysste henne hjärtligt till godnatt.

Morgondagen kom och flere dagar efter den, men det var alltjämt, som en liten osynlig skugga vandrat mellan mor och son. Fru Mörk anade den instinktivt; det var ett något i sonens väsen, som hon ville blunda för, ett något i hans blick, som väckte gamla minnen hos henne, minnen om en sommar då allting var vackrare och friskare och oemotståndligare än annars. Men i Bos mörka ögon lyste dock icke lyckan emot henne, det fanns tusen rädda tvifvel, tusen tvekande frågor och allra längst inne en liten glimt af hopp.

Fru Mörk nästan skydde kaprifoliebersån denna tid; det var som hade röster hviskat sitt: »Minns du?» till henne, och hon ville icke höra på, nej, hon ville icke.

Då gick hon ut till kyrkogården med sina vackra kransar på armen; sedan hon delat ut sina skatter, satte hon sig på den lilla grönmålade soffan vid mannens graf och försjönk i tankar. »Honom också, skall jag mista honom också,» mumlade hon motvilligt. »Jaså, du tycker det, Gustaf, du tycker, att jag skall tänka först på min gosses lycka. Ja, det gör jag, men du, det är svårt, att bli alldeles ensam.»

Hon väggade långsamt fram och tillbaka med det gråa hufvudet, böjde sig sedan

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur
 nya preparat för tandernas vård:
 handla de bästa apotek parfymerier och hos hrt
 Bendix, Josephson & C:O, 11 Regeringsgatan

ned och klappade det mjuka, gröna gräset; ett gulnadt blad plockade hon bort, något förvisnadt fick icke finnas på »Gustafs» graf, när hon kunde undanröjda det.

Bo satt på gungbrädet under kastanjer-na; han tycktes knappt märka, att modern kom fram till honom, förrän hon klappade honom på axeln, då nickade han vänligt:

»Godafton mamma lilla, har du varit på kyrkogården?»

»Ja, jag har varit och språkat med pappa litet.»

»Du kan det än?»

»Ja, den man en gång hållit riktigt af dör aldrig, det hjälper inte hvad s. k. förständigt folk predikar. De förstå sig inte på kärlek då, säger jag.»

»Hm, du lilla mamma!»

Han fick tårar i ögonen, men trängde dem genast manligt tillbaka, det kom i stället ett halft resigneradt, halft bittert drag öfver hans ansikte, ett sådant drag som den får, hvilken lämnat sin plats i kön utanför lyckans tombola: han höll ingen nit i sin hand, ty han hade aldrig spelat, tänkte han hårdt.

Fru Mörk lade sin hand på hans knä och lutade sig intill honom.

»Tala om alltihopa för mig, Bo,» bad hon, »jag förstår nog det mesta, tänker jag. Vi kvinnor bli aldrig lärda mer än i ett fall, men där kunde vi kugga er män många gånger om, det är när det gäller kärlek. Hvar finns hon, Bo?»

»Hon?»

»Ja visst, min gosse, jag erkänner, att jag har varit rädd för henne, men när hon ändå beständigt går här och spökar osynlig emellan oss, så kan hon lika gärna kom-

ma hit lifslevande, kanske jag kan lära mig hålla af henne — för din skull,» kom det som tillägg helt sakta.

»Tack, mamma lilla, för det ordet, men hon finns inte, det vill säga inte för mig. Hvad skulle jag ha att bjuda någon på?»

»Du Bo! Ja, jag vill se den, som inte skulle vilja ha dig.»

Han kunde inte låta bli att skratta. Det såg nästan ut, som lilla fru Mörk ville tukta till alla motsträfviga flickhjärtan med sina små knubbiga händer. Sedan blef han med ens allvarlig och sade med en underligt kväfd röst:

»Låt oss aldrig tala om det här mer.»

»Jo, ser du, Bo, nu vill jag, och du kan inte göra mig så ledsen, att du tiger nu, när jag gått så långt. Ja, ja, det är för resten detsamma med mig, men om du vill som jag sätta vi oss i kaprifoliebersån.»

Han lydde, och därinne, under de doftande blommornas hägn, lyssnade hon, den gamla, än en gång till den ungdomens sommarsaga, som födes ny med hvarje generation, så länge världen står.

Det var en sjuklings tviflande rädda bikt: han hade trott sig älskad, trott, utan att våga skaffa visshet.

Fru Mörk anade nu först, att sonens själ var ett instrument med strängar alltför ömtåliga att spelas på af arbetshänder, och hon rörde varsamt vid dem, rädd att något missljud skulle uppstå, hon stämde dem med moderskärlekens säkra öra för harmoni hos barnet, och tryggare, gladare än på länge tog han den kvällen godnatt af henne.

Ett par dagar senare reste han bort, och fru Mörk visste, att han troligen — ja, hon var säker på det — icke skulle komma ensam hem igen; kanske skulle han icke få något lefvande väsen med sig, det kunde ju bero på, men lyckan skulle han ha, och den som är lycklig, är aldrig ensam.

»Ett telegram till frun,» sade Sofi en vecka efter sedan unga patron farit.

»Gif mig mina glasögon, skynda sig då.»

Fru Mörk vecklade upp det tunna papperet, bokstäfverna dansade rundt för henne och glasögonen blefvo immiga, men hon läste ändå: »Hon fanns för mig Bo.»

Fem ord, inte mer, men i dem låg en värld af sällhet, det visste den gamla frun, som satt där med telegrammet i de darrande händerna. Ett ögonblick tyckte hon, att det blef alldeles mörkt både inom och utom henne, men småningom blef det ljusst igen; hon log åt sina egna tankar: kanske skulle det bli ny vår på Brinkesta, och glädjens fågelsång skulle drilla små visor i den tysta trädgården.

»Ja, Gud välsigne min gosse,» hviskade hon, »och Gud välsigne den, som kan skapa hans lycka!»

Innehållsförteckning.

Elma Billing; af Gurli Linder. (Med porträtt.) — Valborg; ett sommarminne från Norge 1897 af Toine Topelius. — Lyckans bukett. — De stackars landfruarerna; af Lilly. — »Mårtens kyckling»; en episod af Laura Fitinghoff. — En frustuga; af Moster Emma. — Till damerna; en tillfällighetsdikt af Karl Kullberg. — Gossar och skjutvapen; af P. G. H-g. — Sagan om en tanke; af Karl Erik Forsslund. (Forts. och slut) — Ur notisboken. — Teater och musik. — Hennes allt; skiss af Elisabeth Kuylenstierna. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Du blyga, du strålande tärna,
 Du ljufvaste ros i din knopp,
 Du vänliga tindrande stjärna,
 Du hemmets och framtidens hopp,
 Må glädje få fylla ditt hjärta
 I rikaste, fullaste mått,
 Må sorger, bekymmer och smärta,
 Om möjligt, ej blifva din lott.
 Må kärlek dig lycka beskära,
 I prosan en skär poesi,
 Mitt hela som smycke du bära,
 Symbolen af ljuf harmoni.
 Då ej du blir ensam på färden,
 Se'n mig som en prydnad du bar,
 Du vänder till husliga härden;
 Mig blott som ett minne du spar.
 Dock — ljuflika minnen jag skänker,
 Annu då din lock blifvit grå.
 Ja, leende säkert du tänker:
 »Hur lycklig var jag icke då!»
 Nu småkrafns i mig lär nog finnas,
 Se här hvad jag därpå kan minnas.

Belysning eländig.
 En tok så behändig.
 Hvad stundom man har
 I hemmet i par.
 En fisk bland de många
 Man brukar att fånga.
 En stad i vårt land.
 Hvad har du i hand?
 En titel som klingar.
 Ett djur klädt i vingar
 Musiktermer två.

Hvad här du bör få.
 Hvad den häst kan göra
 Man ej brukar köra.
 En helgedom se'n.
 Hvad kallar man den,
 Man räknar bland vänner?
 En dylik jag känner.
 Han heter ju — hvad?
 Annu finns en stad.
 Ett arbet' för händer.
 En form utaf bränder.
 Från bibeln vi ha
 Två mansnamn så bra.
 Hvari man kan spara
 Och mycket förvara.
 Artikel för lyx.
 Ett hundnamn — hva' tycks!
 Hvad finnes i skogen?
 En hamn efter krogen.
 Så ha vi ett nöt.
 Hvad ofta du knöt.
 Ett verktyg bland andra.
 Hvad brukar man klandra
 Som orätt med fog?
 Hvad var det som slog?
 Produkt ifrån jorden.
 En gud uti norden.
 Hvem gör nog den glad
 Som äger en — hvad?
 Ej mer den här gången.
 Nu slutar jag sången.
 Du skänkt mig en blick.
 Belöning jag fick.

Moster Lisa.

Ringgata.

svin, äng, natt, bor, dun, u, dan,
 re, blå, ver, sal, dar, på, sen, tan,
 ta, hyd, min, ska, ga, ö, blott, nat,
 lars, till, se, dan, por, i, na, smy,
 der, nes, du, trak, kelt, ej, sak, su,
 tjäll, lam, vill, tens, ty, mid, jag,
 mels, brin, den, äl, in, ga, him, ta,
 hen, i, silf, men, du, se,
 brinn, på, ta, be, nu, rin,
 får, na.
 Ofvanstående ord och

stafvelser rätt sammanfogade bilda första versen till ett poem, skrivet af en framstående skald.

Moster Lisa.

Prokop.

1-5 = Pojkar emellan.
 2-5 = Hvarest man förlustar sig.
 3-5 = Räddningsanstalt.

Fic.

Aritmogryf.

		4	5	6				
		4	5	7				
		8	9	10				
		3	×	1				
1	2	3	×	13	×	7	8	9
1	2	×	11	14	15	×	14	3
3	×	4	7	16	17	18	×	1
×	15	8	3	4	5	20	13	×
		18	7	9				
		13	19	21				
		14	8	4				
		1	8	13				
		16	14	14				
		20	16	16				

- Något »doftande».
- Svenska grufvor.
- För smörgåsbordet.
- »Nordens fransmän».
- Svensk järnvägsstation.
- Fordom hög titel.
- Norskt mansnamn.

- Träd.
- Listigt djur.

De bokstäfver, som infalla i de med kors betecknade rutorna, bilda namnet på en stad.

L-ris.

Siffergata.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 = hvad som bäres vid vissa högtidliga tillfällen.
 9, 8 = utrop.
 3, 2 = har inveckladt maskineri.
 7, 6 = dryck.
 4, 7 = verb.
 1, 9, 6 = ungdomsnöje.
 5, 8, 3 = räkneord.
 8, 9, 2, 6 = forntida högförnäm man.

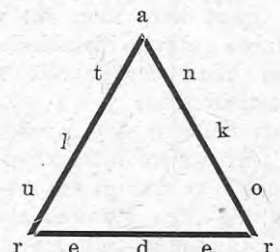
E. O. N.

Lösningar.

Logogryfen: Väderkvarn; värde, värk, Arne, Eva, rek, neka, vän, and, ren, kran, ek, en, vek, varde, vaken, drake, rak, vred, ändra, knä, ave, Dan, vrak, a, känd, ränker, kvar.

Mosaiken: Danmark-England; 1) domherre, 2) attonbön, 3) namnsdag, 4) messfall, 5) Angelika, 6) rosmarin, 7) kungssord.

Triangel-palindromen:

oren—nero, krut—turk, Adel—leda, Oka.

Kaffe, patentrostadt och konserveradt i enl. med Professor Liebig's metod, hvarigenom det står sig i flere månader, i äna blandningar: **Java, Mokka, Plantage** m. fl. Fabriksbod 9 Biblioteksgatan, Sthlm.

Förädlade Kaffetillsatser, analyserade af Dr Setterberg och Ingeniör Landin. Gör kaffet homogent, välsmakande, sundt, närande och billigt. Begär hos er närmaste handl. **Kronkaffe** och **Utställningskaffe**.